

გ ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს			
ოქცი	მან. კ.	ოქცი	მან. კ.
12	10	6	6
11	9 50	5	5 50
10	8 75	4	4 75
9	8	3	3 50
8	7 25	2	2 75
7	6 50	1	1 50

ცალკე ნომერი—ერთი შაურბი

ი ვ ე რ ი ა

გაზეთის დასაკვეთად და კერძო განცხადებებში დასაბუჯლად უნდა მივმართოთ: თვითონ რედაქციას, კუთვნილი ავტორის ქუჩაზე, ან კონსტანტინოპოლის პირდაპირ, თავ-გურუჩის ქუჩის კარზე. ჟურნალის მფლობელი: სერგო-კოხტის ქუჩის კარზე. დასაბუჯლად უნდა მივმართოთ: მისი კანცელიარის, მსახურ-დასახელების ქუჩის კარზე. დასაბუჯლად უნდა მივმართოთ: მისი კანცელიარის, მსახურ-დასახელების ქუჩის კარზე.

დასაბუჯლად უნდა მივმართოთ: მისი კანცელიარის, მსახურ-დასახელების ქუჩის კარზე.

1877-1893 **ს ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს** და **ს ა ლ ი ტ ე რ ა ტ ი ყ რ ი ა** **გ ა ზ ე თ ი** 1877-1893

კვირას, 30 მაისს,

გ უ ზ ე თ ი ლ ი რ ს

ქართული შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების სასარგებლოდ გამართულ იქნება

ს ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს

ლ ა ტ ა რ ი ა - ა ლ ე ბ რ ი თ ა

შესასული ბილეთი ღირს აბაზი. სალატარიო—თითო აბაზი. დაწვრილებით გამოცხადებულია აფიშებში.

ს ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს ა ზ ე თ ი ლ ი რ ს

რადგან იანვარში დანიშნული კრება არ შესდგა, კვირას 6 ივნისს, დილის 11 საათზე, სათავად-აზნაურო ბანკის დარბაზში დანიშნულია მორიგი კრება „სახლების აშენების ამხანაგობისა“.

განსახილველია შემდეგი საგნები:

- 1) ანგარიში „ამხანაგობის“ მოქმედების წარსულ წილსა.
- 2) არჩევანები გამგეობის წევრთა და
- 3) ახალ ამხანაგების არჩევანები.

(5-3)

რდახლოდ წირვისა და პარაკლისის შემდეგ, მის მაღალ ყოვლად უსამღვდელოების სახლში საბჭოს წლიურ კრებაზე. ამ კრებაზე, თანხმად საზოგადოების წესდების მე-12 მუხლისა, წაკითხულ იქნება საზოგადოების ანგარიში 1892 წლისა, არჩეულ იქნებიან საბჭოს ახალი წევრნი, მათ მაგერად, ვისაც სამსახურის 3 წლის ვადა გაუთავდათ; აგრედვე არჩეულ იქნება კამისია საზოგადოების წარსულ წილის ანგარიშის სარევიზიოდ.

ა ხ ა ლ ი ა რ ჩ ი ვ ა ნ ე ბ ი

ხვალ ხელახლად უნდა მოხდეს ქალაქის საბჭოსათვის ხმოსნების არჩევანი, რადგანაც მთავრობამ გააუქმა 16 მაისის არჩევანი, ვითარცა უკანონოდ მომხდარი.

რამი და რითი იყო უკანონო მომხდარი არჩევანი—ჩვენ ამის გამოძიებაში არ შევადგით და დღევანდელი ინტერესი არც ამაშია,

რითაც ისინი უგალობდნენ ბუნების დიდებულ სურათს დილის ჰიმნს, და განსაკუთრებით—იქვე ახლად აკრებულ ვარდის ბუჩქზედ მჯდომ ბულბულის აღზნებულ სტვენას, რომელიც სრულებით არ ამჩნევდა დათუას სიახლოვეს; დათუას არ ესმოდა აგრეთვე ვენახის გვერდით წყალში თევზების შლაპუნა, რომლებიც უფროც ამოხტებოდნენ ჰაერში, რომ დანახათ დიდებული სურათი, და ისევ უფროც წყალში ჩაშვების დროს ბოლოთი გამოადენდნენ ხოლმე ტყაცანს; ის ვერ ხედავდა იქვე თვალწინ მდგომ ვახის სიხარულის ცრემლს, და სხვა მცენარეების მოძრაობას ვილა იტყვის, რომლებსაც მოგზაურათ შენამული გული აღმოსავლეთით და თავანსა სცემდნენ იმ სურათს, რომლის წინაშეც სულდგმული თუ არა სულდგმული, პირუტყვი თუ სიტყვიერი, გენიოსი თუ არა გენიოსი, ნიქი თუ არა ნიქიერი, ველური თუ არა ველური, ყველა ერთ გვარად მონადეობდა და თავის პიროვნებას იმის დიდებულ სიმშვენიერეს უერთებდა.

აგერ, დათუაზედ კარგად მოშორებით ტყის პირას გამოსულა ხარ-ირემი, რომელსაც მრავალ-შტო-

სწორედ რომ ვსთქვათ. დღეს ჩვენ ჩვენი ყურადღება სხვა მხრით უნდა მივაქციოთ 16 მაისის არჩევანს, ქალაქის საბჭოსათვის ზოგადის თვალთ იგი უნდა გავსინჯოთ და განვიკითხოთ და, როგორც ჭკუის მასწავლებელი მაგალითი, გამოვიყენოთ ხვალისათვის.

თუ ამ თვალთ შევხედავთ 16 მაისის არჩევანს, თვალწინ აგვეტუზება ერთი აუცილებელი საკითხი: ამ 16 მაისის არჩევანმა თავისი წმინდა მოვალეობა შეუსრულა თუ არა ტფილისის მცხოვრებთა ვიდრე ამას პასუხს ვეტყუდეთ, საჭიროა გამოვარკვიოთ თვით ეს მოვალეობა არჩევანისა.

არჩევანს უნდა მოეწვია ქალაქის საბჭოსათვის ხმოსნები, ესე იგი, კაცები, რომელთაც შესაძლებელ სახესებით უნდა წარმოადგინონ სურველი და საჭიროება მთელის ქალაქისა. ამაში მთელი სული და გული იმ თვით-მართველებისა, რომელიც კანონით მიწვებული აქვს ქალაქსა. ამ სახით კანონით დანიშნული აქაურ საბჭოსათვის ოთხმოცთა ხმოსნთა კრებული ისე უნდა იქმნას შემდგარი, რომ ყოველს შესაძინებს ნაწილს ქალაქის მცხოვრებლებისათვის სურველის და საჭიროების გამოსატყველად ხმა და ადგილი ჰქონდეს. უამისოდ შეუძლებელია ქალაქის ანუ სხვა რისიმე თვით-მართველობა თავის დანიშნულებას მისწვდეს და თვით-მართველობა თვით-ნებობად და ძალმომრეობად არ გადაიქცეს.

16 მაისის არჩევანებმა ამგვარად დაგვანახა, რომ ერთმა შეთქმულმა ნაწილმა ქალაქის მცხოვრებ-

ლებისამ პროგრამად მიიღო: ჩვენ და არავინ სხვამ ფეხი არ უნდა შემოდგას საბჭოში. ამ სახით ამ ერთმა ნაწილმა ცალმხრივ გაიწია, თვითონ იგდო ხელთ ბურთი და მოედანი არჩევანისა და ყოველი სხვა შესაძინევი ნაწილი ქალაქის მკვიდრთა არა რად მიიჩნია, გასწირა და გარიყა, თითქო არ არსებობდა და, თუ არსებობდა, ადამიანებად ჩასათვლენი არ არიანო.

ამ პროგრამის ამყოფნი, მართალია უფრო დიდს ნაწილს შეადგენენ ქალაქის მცხოვრებლები-სას და მათი გამარჯვება 16 მაისს ამ მიზეზს უნდა მიეწეროს. საქმეც ის არის, რომ ჩვენ და არავინ სხვა მოქმედების საფუძვლად დასადები არ არის და ამისთანა ციხე-სიმაგრეზე დაშორებული უმრავლესობა არ არის იგი უმრავლესობა, რომელსაც ადამიანი პატივს სცემს და რომელსაც, უნდა თუ არა, ემორჩილებს, ვითარცა განაჩენს ერისას. ჩვენ გვესმის მნიშვნელობა და ძალა უმრავლესობისა მხოლოდ მაშინ, როცა იგი გამოიმუტყველია ზოგადის საჭიროებისა და ამ ზოგად საჭიროებისაგან არის წარმოდგენილი. თორემ რომ მოვიწადინათ,—მოდით, ქალაქის საბჭოში ჩვენ შავ-თმიანებმა, ან ქერა თმიანებმა სულ შავ-თმიანები, ანუ ქერა თმიანები ამოვარჩიოთო და აღმოჩნდეს რომ შავ-თმიანები, ან ქერა თმიანები ბევრნი არიან საარჩევანო კრებულში, ნუ თუ ამათი გამარჯვებული განაჩენი განაჩენი იქნება იმ უმრავლესობისა, რომლის ხმაც სწამს ადამიანს, ვითარცა ხმა ერისა, და

რომელსაც პატივისცემით ემორჩილებს.

ამისთანა საფუძველზე დაშორებული უმრავლესობა მოკლებულია იმ პატივსადაც დედა-აზრს, რომლის ძალითაც უმრავლესობა უნდა უმრავლესობადეს. აი დიდი შეცდომა 16 მაისის არჩევანებისა რამი იყო.

გაწირულ და გარყულ ნაწილებმა ქალაქის მცხოვრებლებისამ 16 მაისს მოიწადინეს თავისი წარმომადგენელი იყოლიონ ახალ საბჭოში და საარჩევანო კრებულს დაუსახელოს თავისი სასურველი კაცები ამოსარჩევად. ამ ნაწილებმა განა არ იცოდნენ, რომ თუ მართო თავისკენ გაიწვედა ქალაქის მცხოვრებთა დიდი ცალმხრივი ნაწილი, ვერაფერს გახდებოდნენ. ძალიან კარგად იცოდნენ, მაგრამ სწამდათ, რომ საარჩევანო კრებულში ცალ-ქობა და ცალმხრობა-კი არ დაადგენს განაჩენს, არამედ სამართლიანობა, წინდხედულობა და იგი შეუბღალავი და საგაღდებულო მნიშვნელობა წარმომადგენლობისა, რომელიც თხოულობს, რომ ყოველმა ინტერესმა, ყოველმა საჭიროებამ ქალაქისამ რაც შეიძლება მეტის სახესებით იქონიოს თავისი ხმა და გზა გამოსატყველად და გამოსარჩეულად.

ამ პატივსაცემს რწმენას უმტყუნა 16 მაისის არჩევანმა. ეს წმინდა და სასურველი იმედი 16 მაისის არჩევანმა ქარს მისცა და მტკვრად აღგავა. ეს ბრალი მთელის თავის სიმძიმით უნდა კისრად იდევან, უნდა იტვირთონ მათ, ვინც წინ უძღოდნენ იმ ცალ-

შეგებას აპირებდა, რომ ამ დროს თოფმა იგრილა. ირემი შეტორტმინდა და გულის საკლავის ამოხლეკით, წინ გადახტომის მაგივრად, გულაღმა გადავარდა.

ტყის პირიდგან გამოვარდა ახალგაზდა ყმაწვილი და გადაჩეხილ ირემთან მიბრუნისათავე სიხარულით წამოიძახა:

— შიგ გულში არ მოჰხვედრია... ირემმა-კი ძალ-დატანებით ქუთუთობს განხედ გასწია და ცრემლში მოკურავი თვალის კაკლები თავის მკვლელს მიაპყრო, რითაც თითქოს ამას ეუბნებოდა: „გაუმაძლარო, რა დაგიშავე, რომ სიცოცხლეს მისპოპა?!”

ამის პასუხად ყმაწვილმა ხანჯალი ყელში გაუგდო და მოუსწრაფა სიცოცხლე.

— ეხლა რომელი ქრისტიანი ადამიანი ესერის რასმე თოფს! წამოიძახა დათუამ იქით მიხედვის დროს, საიდგანაც თოფის ხმა მოესმოდა, და, ყმაწვილი რომ იცნო, განაგრძო:

— მაშა ნახე, დედა ნახე, შვილი ისე გამოჩახე!..

ბოლო სიტყვა სიმღერით გაათავა და რამდენჯერმე ამ დროს ბარს

ვ ე ლ ე ტ ო ნ ი

„ჩემი ბ. ა ლ ი ა რ ა რ ი ს, ლ ი ბ რ ი თ ა!“

I

დათუა შრომიშვილი დაპყრობიდა ბარის ტარს ვენახში და გასცქეროდა აღმოსავლეთით თხლად შემოხილ მთის წვერს, რომელსაც ოქროს ფერი დამსხიული გვირგვინი დასდგომოდა, რის გამოც იგი ისე გამოიქტირებოდა და მოეღვარებდა, თითქოს ცეცხლი წაჰკიდებიაო. ელვარებდა იგი, გაჰქონდა ლაპლაპი; მისი ალი ცას სცემდა, მაგრამ ობლად მდგომნი მთის წვერზედ ახლად გაფოთილი ხეები უფნებლად და ნახად გამოიქტირებოდნენ ცეცხლის შუაგულიდგან; ეკიდებოდათ იმათ ცეცხლი, მაგრამ-კი არ იწოდნენ.

დათუა შრომიშვილი, დამთვრალი სიცოცხლის ნექტრით შეხავებულ დილის ჰაერით, მთლად ჩანთქმული იყო ამ დიდებულ ბუნების სურათის მხერით და მთელის ტანით თრთოდა. იმას არ ესმოდა იმის გარშემო ფრინველთა გატაცებული ქიკვიკი,

სტურ და ცალმხრიულ უმრავ-
ლყოფას საარჩევანო კრებულ-
სას, ვინც ნიშანს აძლევდნენ, ასე
თუ ისე მოიქცეითა და არა ისე,
როგორც თქვენი საკუთარი სურ-
ვილი, რწმუნა და სინიღისი გამ
ხელთო.

ხვალინდელმა კრებულმა, ხვა-
ლინდელმა არჩევანმა იგი უმა-
ჯური, წინდაუხედავი და—მეტს
ვიტყვი—უგუნური შეცდომა 16
მაისის არჩევანისა უნდა გაასწო-
როს და თვალწინ დაიყენოს, რომ
ქალაქის საბჭო მართლაც მა-
შინ იქმნება დირსი თავის სახე-
ლისა, როცა ბჭედ და გამგედ ქა-
ლაქის საქმეებს ეყოლებათ ყველა
წარწილის გაცემა საკმაო სახესით
და რიცხვით. ჩვენ გვწამს კეთილ-
გონიერება და წინდახედულობა
ჩვენი ქალაქელებისა და იმედი
გვაქვს, რომ იგი კეთილ-გონიერე-
ბა ხვალ არჩევანში თავის შესა-
ფერს ადგილს დირსეულად დაი-
ჭერს, შავს თეთრად არ აქცევს,
თუთრს შავად, და არ ატყვებს იმ
ზოგერთა ფეხის-ხმას, რომელ-
თაც, ოდონდ თავისი გაიყვანა,
და არაფრად მიანიათ მერმისისა-
თვის მკვიდრთა შორის შუღლისა
და სამედურავის ჩამოგდება.

ახალი ამბავი

ჩვენ მოგვივიდა ქალაქ ახალ-
ქალაქი 10 მან. იქაურ ქართველ-
თა შორის შეკრებილი სალიტერა-
ტურა ფონდის სასარგებლოდ. ამ-
ვე ასრით მოგვივიდა შუშადამ 2
მან. ბ-ნ ი. ზედგინიძისაგან. ამ ფუ-
ლისა გვქონდა 217 მან. 40 კაპ.
შესდგა სულ 229 მან. 40 კაპ. სის
ახალ-ქალაქელ შემომწირველებისა
შემდეგ დაგებულათ ცალკე.

წერა-კითხვის გამავრცელე-
ბელ საზოგადოების "ლატარისთვის
თ. ი. კ. ბაგრატიონ-მუხრან ბატო-
ფერი ჩაჰკრა.

დათუას ამის შემდეგ თავი მ ღლა
აღარ აუღია და გამაღებული ჰბარა-
ცდა. ბარვის დროს დათუა ჩამღე-
როდა და ჩაჰკენეს და მიწას, რითაც
თავს იმხნევებდა და დალაღვას არ
ტკობულობდა, თუმცა იმის სახიდგან
ოფლი ჩამოწკრიანებდა და ნაბარ-
ში ჩადიოდა.

მოატ. ნა სადილობამ და დათუა-
მაც უკანასკნელად ჩაჰსძ. ხა მიწა :

შობიდან სიკვდილამდისა
შენ ჩამოგტირით, დედაო,
სიკვდილის შემდეგ შენვე
მიგვიკრამ ხოლმე მკერდასო!..

გათავებისას დათუამ ღონივრად
დაჰკრა ბარს ფეხი და ასე მიწაში
ჩარქობილს გაანება თავი. თითონ-კი
გამოჰსნა ქრელ ხელსახოციდან
გამხმარი ქერის პური და ვაზის ძირ-
ში მიმჯდარმა ლოდნა დაიწყო. იმას
ქალიან უჭირდებოდა ჩაყლაპვა, რა-
დგანაც ქერის პური პირში ნამცე-
კებად იშლებოდა, და, რომ ნამცე-
კებისთვის თავი ერთად მოეყარა,
წყალს ხშირად მიჰმართავდა ხოლმე
და ლიტრას მაღლი-მალ იყუდებდა.
ნახევარი პური ჯერ არ შეეკამა,
რომ თავს იმისი ცოლი ნენე წამო-
აღვა.

ნის მალ ზაამ შევისწირა ორი ბო-
თლი ღვინო თითო მანეთიანი.

ბ-ნმა ალავერდოვმა—ერთი წყვი-
ლი ფეხ-საცმელი.

ბ-ნმა ავეტისოვმა—ერთი ბროშა
და ორი საფერფლე.

კნ. ნინო სიმონის ასულმა ჯამ-
ბაკურ-ორბელიანისამ ხილის ვაზა,
ერთი დიდი, და ერთიც პატარა, და
ექვსი ლამბაქი მურაბისა.

ნორბლინგმა და ამხ. ფრაქეს ორი
ვაზა.

ზ. გ. სულიკოვმა 4 პენალი, 2
უბის წიგნი, 2 ნესესერი და 2 დასტა
ქალაღი.

კნენა ქეთევან პაგრატიან მუსრა-
ნისკისამ შემოსწია: სარკე და წყვი-
ლი ვაზა.

ელენე იოსელიანისამ—კალათი.
თ. ს. ვ. ამირჯანბა: ერთი
გრაფნი, პრესპაიე, სათამბაქო, 2
ტულეტის ლამბაქი, 2 ყულაბი,
ფინჯანი, კალათა, თეთრი ვაზა, ცის-
ფური ვაზა, 3 ქაქა, კლემების ჩასა-
წყობი, საწერელი, საღებავები, სა-
ფურფლე, 12 ყაზანდაში და დასტა
ქალაღი.

ბ-ნ რატინოვმა—ნ ქოლგა, 6 ხე-
ლსახოცი.

* * 27 მაისს ტფილისის ქალაქის
გამგობას მიართვეს თხოვნა ათმა
კაცმა და ითხოვეს, ბილეთები მო-
გვეცით ახალ არჩევანზედ დასას-
წრებლათაო. ეს ამომარჩევლნი 16
მაისს კრებას არ დასწრებია.

* * ორშაბათს, 31 მაისს, ფერშა-
ლთა სასწავლებელში თავდება ეგზა-
მენები. წელს სულ 12 მოწაფე ათა-
ვებს სწავლას; ამათში ექვსი ქართვე-
ლია; ეგვ. იმნაძე, ერ. რამიშვილი,
ნიკ. ჩიჩუა, დომ. კვეციანი, გიორ-
გი შიუქაშვილი და ილ. მგალობლი-
შვილი. სამშაბათს, 1 თიხათვეს, ამ
სასწავლებელში დანიშნულია წლიუ-
რი აქტი.

* * ტფილისის მოქალაქეთა სტარო-
სტა (мъщанскій староста), ისაია
ივანეს ძე აბრამოვი, რომელიც ახლად
იქნა არჩეული, დამტკიცებულ იქნა

— ცარიელა რა მოგატლიკინებდა,
რო მოტლიკინებდი, შაჰმანდს ვერას
მადულდებდი? მიჰპართა დათუმ თავის
ცოლს ხელებით, რადგანაც იმას
ქერს პურის ნამცეკვი სასულეში გა-
დაუყარდა.

— რისა უნდა მამედლებინა, რომ
მაგრე იცი? უპასუბა ნენემ და იმის
გვერდით ჩაჯდა.

— მარბლ-წყალს მაინც მადულე-
ბდი და წამომიღებდი, რომ ჩამეღობო
ქერის პური და აღარ დავერჩე.

— იპ, რა დროს ეგებია, თუ ღმერ-
თა გწამს! მე რისთვის მოვედი და
ეს შაჰმანდს გაიძახის.

— მეგრე და რატომ არ იტყვი, რი-
სთვის მოხვედი?

— რო აღარ დამაცალე!

— ჰო და ეხლა თქვი. უთხრა
და მოსამენად მოეშადა.

იმან ჰამა შესწყვიტა და ლიტრას
ხელი დაჰკრა.

— იმათ მოვედი, რომ იასაულმა
და „პრიპტვის“ ჩაფარმა „პოსეტკა“
გადმომცეს.

— რა „პოსეტკა“?

— „სულში იბარებენ დათუასო“.

თავის თანამდებობაზე ტფილისის გუ-
ბერნატორის მიერ, სტაროსტამ წარ-
სულს ორშაბათს ფიცი მიიღო და
შეუღვა თავის მოვალეობის აღსრუ-
ლებას.

* * ტფილისში ჩამოვიდა პეტერ-
ბურგიდან ამიერ კავკასის რკინის
გზის ინსპექტორი ინჟინერი ზენგერ-
ბეკოვი, რომელმაც უნდა დაათვ-
ლიეროს ევლახისა, ფილისისა და
კსპის ხილები; რადგანაც ამწყლებმა
ადიდება იციან. ინსპექტორი უკვე
გაემგზავრა გუშინ ევლახს.

* * დ. ქობულეთი: 20-ს მაისს აქ
მობრძანდა მისი ყოვლად უსამღვდე-
ლოესობა გურია-სამეგრედლოს ეპის-
კოპოზი გრაგოლ თავის კრებულთ-
ურთ. ეპისკოპოზს დიდის პატივცე-
მით მიეგებნენ, როგორც აქაური
მართლ-მადიდებლნი, ისე ქართველ-
ნი მამადიანნიცა. მეორე დღეს,
ეპისკოპოზის თანდასწრებით მოჰ-
ნათლეს და მირონი სცხეს აბდუშე-
ლშვილის მეთლღეს, ზჯულით ებ-
რაიელს. 23 მაისს, კვირა დღეს, აქაუ-
რმა საზოგადოებამ აკურთხებინა ეპი-
სკოპოზს აქაური ბაღი, სადაც სადი-
ლადაც მიიბატეა. ბაღის კურთხევის
შემდეგ თავ-მოყრილს ხალხს დარი-
გება მისცა, მოაგონა დიდებული წა-
რსული დროება აქარა-ქობულეთისა,
მერე უამბო, როგორ დიპყრო ეს
მხარე ოსმალომ და როგორ მიიღეს
მამადის სარწმუნოება აქარა-ქობუ-
ლეთის ქართველებმა, რომელთაც
დღესაც დატული აქეთ ქართული
ზენ-ჩეგულება და ენაო. ახლა ბედმა
კვლავ შეიერთა დიდის ხნით ერთ-
მანერთისაგან განზორბულნი ძმანი,
რომელნიც, იმეღია, ერთმანერთს ქე-
შმარტს მშობს გაუწევთ და შეიყ-
ვარებთ ძველებურადო, სადილმა დი-
დის ამბით ჩაიარა და გასტანა კარგა-
ხანამდე. ბოლოს, როცა ბათუმის მა-
ტარებელი მოვიდა, მისი ყოვლად უსა-
მღვდლოესობა გამოეთხოვა ხალხს
და წაბრძანდა ფოთს.

* * ქუთაისა: 25 მაისს ახალს თე-
ატრში ბ-ნმა მ. ა. ბალანჩივაძემ გა-

იმან ამ სიტყვებთან ერთად ჯიბი-
დგან უწყება ამოიღო და დათუას
გაუწოდა.
— არა, შე ოჯაქორო, მაგას რო
მაწვდი, გადავაბულბულეებ თუ?
— მე-კი გადავაბულბულეებ?
— დიდება შენთვის, ღმერთო!..
პირჯვარი გადიწერა ამ სიტყვებზედ
და შემდეგ ცოლს შეტევით უთხრა-
— რატომ არა ჰკითხე, რიჰთვის:
სათქმა? სასუდე რა მქირს! რა დავა-
შავე ადამიანო?
— მეგრე არა ვკითხე, რომ მაგრე
ცულ უბრალოდ ჰკვირდი იცი! რო
არ მითხრეს, რა მექნა? ღვდელი კი-
დევ შინ არ იყო, რა წამეკითხებინა.
— ჩაფარმა რატომ არ გითხრა,
იმას ხომ ეცოდინებოდა?
— ღმერთმა ნუ იცის იმისი თავი,
რა ვიცი, რატომ არ მითხრა?! „იქ
წავიდეს და გიგებსო, რიჰთვისაც
არის დაბარებულიო“. ასე მითხრა,
მე რომ ვკითხე.
— დიდება შენთვის, ღმერთო,
სასუდე რა დავაშავე?! ქურბდობა არ
გამიწვია და ბოზობა, ვალი არა
ვისი მმართებს და ვაზში და სულში
რათ უნდა მიმართევდნენ!.. ერთი
ს. მარად თუმანი-ლა მმართებს კომლობა

ჰპართა კონცერტი ბ-ნ ა. ს. ბენა-
შვილის ხაროს დაქმრებით. პირველ
განყოფილებაში კონცერტანტმა და
ხარომ სთქვეს სიმღერით რ-მ-
დენიმე რომანსი და სიმღერო
ლექსები. სხვა-თა შორის: „შენ
გეტრფი მარად“, „თამარის დროშა
ვაშალს“, „ნანა, შვილო“ და სხვ.
ხარომ სთქვ: „ქონა“, სოფელს წე-
ვაში გაგონილი, „ღამმეგო, ქალს
გაქებენ“ და სხვ. მეორე განყოფი-
ლებაში ბ-ნმა ბალანჩივაძემ, სთქვა
„აღმართ-აღმართ“ და სხვა რუსული
და ქართული სიმღერები. ბ-ნ ბენა
შვილის ხარომ—„მადლი შენს გამ-
ჩენს, ლამაზო“, „დეღა ნანინა“ და
„იმ ქვეყნის ნორჩო ყვავილო“. სა-
ზოგადოება ბლომად დაესწრო კონ-
ცერტს და, როგორც ეტუობოდა,
ძალიან მოსწონდა, როგორც ბალან-
ჩივაძის, ისე ხაროს სიმღერა. „ბრა-
ვისა“ ძახილითა და ტაშის კვრით ბეგრ-
ჯელ დაჯილდოვეს კონცერტანტი-
ცა და ხაროც. ბ-ნს ბალანჩივაძეს
მიართვის აგრედვე დაფნის გვირგვი-
ნიც.

* * ასლ-სუნგა: ჩვენში წაკლებად
არის ამ რამად სისუფთავი. ჩვენს ქს
ხომ, რომელიც გვაძლევს წყალს მთე-
ლის დაბის მცხოვრებლებს, სრუ-
ლიად ყურადღება არა აქვს თიხქმის
მიტყეული.

* * სოფ. ნატოჩხა (სენაკის მახ-
რა): გვალვების გამო გუთანი ვერ
გავვიმართავს. მისი გადის და ყანე-
ბის მესამედი შეუჭრუშაველია. აღ-
მოსავლეთის ქარმა ხეხილი დახარა-
ლა ნაადრევი ჯგჯილებიც ამწვარ-
აშუშულია. აბრეშუმის მოსავალს
კარგს მოვიღიან, თუ ამინდებმა ხელი
მოუშართა. წითელა ჩაოგვესახლა და
ავერ კარგა ხანი ათავს აღარ გვენე-
ბებს.

* * სოფ. კავადგან (საინგილო) იწე-
რებიან: აქეთვე მისის ავტობომ სა-
გრძნობელი ზარალი მისცა ზოგიერთ
სოფლებსა, მეტადრე სტყვემ დაზი-
ნა სოფლები ემურჯანლო, საკანი და
სხ. ყანების მოსავალს კარგს ამბო-
ბენ, თუ ამინდმა დააცლა მოჭირნა-

ამოწყვეტილისა და ხომ შამოღლომაც
ტბილი უნდა მივცე, პირობა ასე
გვაქვს და ის რათ მიჩივლებდა!...
— ვისი-ლა გამართებს, კაცო?
— ვისი-ლა და ავერ აი სახლობა
ამოსაწყვეტ ისაკას!
— აი ღმერთმა კი ნუ ახვიროს
იმისი თავი და ტანი!.. უთუოთ ის
მქსინავე გიჩივლებდა! იმას ხომ
ღმერთი არ დასვენებს, თუ არავის
არა უხიაშანარა.

— რაზე უნდა მიჩივლოს იმ სახლ-კარ
დაქვეყნა!...
— ეშმაკმა იცის იმისი თავი და
ტანი, რა ვიცი რაზე უნდა გიჩივლოს.
რამდენჯერ გითხარ, მაგ სახლ-კარ
ამოწყვეტილ ჩამოეცალე-მეთქი, რომ
მაგრე უღვოთ ყველას ტყავს აძ-
რობს, მაგრამ შენ მაინც არ იშლი,
მალი მალ წახვალ და იმას მიაღებე
კარს

— რას მიედ-მოედები და როშავ,
როდის ერთხელ მივადექ კარს, ჰა?!
— რა ვიცი, თუ არ მიადექი, მაშ
რაში აძლევ ჩვენ სარჩო-საბადებელს
ყოველ წელს? გეთავება, ყოველ
წელს ბატონივით სამსე ტომრები და
ტიკები-კი მიიქვს და!..

— იმაში მიიქვს, რომ ურისავით
ძველ თამასუქებს დაუწყო ძებნა და

ხულეთ მისი შემოდება და დაბნა-
ვება.

ეროვნული
კრიტიკა
* * მოღვენი: 27 მაისს, ღამის 2
სათსა და 3 წამს, 106-დღისე რკი-
ნის გზის ლიანდაგზედ ჩამოწვა ქვის
ხეავი 20 საყენამდე, რის გამოც სა-
ქონლის მატარებლები შეჩერებული
იყო, სახალხო მატარებლები-კი ორ-
სავ მხრიდგან დადიოდა და ხალხს
ერთის მატარებლიდან მეორეში სხაე-
დნენ, რის გამოც სახალხო მატარე-
ბელმა ტფილისში ჩამოსვლა მთელი
8 საათი დაიფინა. გუშინ საღამოს
ათ საათამდე გზა შეაკეთეს კიდევ.

* * გორი: 26 მაისს, დღისით 3
საათზე, 219 ვერსზე წავილა ცეცხ-
ლი 2000 შაჰლს და ღამის 8 საათამ-
დის კვიდა. ბევრი შაჰალი დაიწო.

* * სოფ. თუკლათი (სენაკის მახრა):
გზაფხულმა გვიტყუნა. ცივი და სა-
სტიკო ქარი ჰქრის ხან აღმოსავლეთი-
სა, ხან დასავლეთისა. ხანგრძლივმა
გვალვებმა გაგვიჭირვა საქმე. გვალვე-
ბისა გამო ჩვენკენ ხენა-თესვა შე-
ჩერებულიყო და ღმერთს ეხვეწებო-
დით წვიმა მოველინა. 21 მაისს,
ძლივს-ძლივობით, როგორც იყო,
გვეღირსა წვიმა, მაგრამ საკმაო მა-
ინც არ იყო. მეორე დღეს ისევ ამო-
ვარდა აღმოსავლეთის გიჟი ქარი და
გახმო დედამიწა სამწუხაროდ. წელს
ჩვენკენ ნაგვიანევი მოსავალი იქმნება
და იმასაც, ვინ იცის, რა ამინდი და-
ულდება. მისში უწინ ყანები მოხუ-
ლოცა გვექონდა და ამ დროს ამწვა-
ნებული ჯგჯილი ბწყინავდა ოქროს
ფერად.

ვერ იქმნა და ვერ აიწია სიმინდის
ფასმა აქეთკენ.

ცულმა გზაფხულმა გაავრცელა
ყვავილი, ყელ-ქივრება, წითელა, სა-
ოფლე და სხ. უფრო გავრცელებ-
ულია წითელა. წითელა თითქმის
ზამთრიდანვე მძვინკარებს და მას
აქეთ მუსრს ავლებს პატარეებსა.

* * ჯამათი (სიღნაღის მახრა): ჯიმი-
თი და საზოგადოდ უკანა მხარი,
განთქმულია პურის მოსავალით. სხვა-

მალი-მალ „კანცელარიაში“ ხან ერთს
უჩივლებს და ხან მეორეს: „ეს მამა-
შენმა. აიღო ვალადო, ეს კიდევ ბი-
ძაშენმაო“. რა ვიცი, მართლა აი-
ღეს, თუ არა! ამდები არ არის ცო-
ცხალი და მოწმები.

— თუ მაგრე არამხადობით არ
შეიძინა ხომ ღმერთი ვერ გააშლბს
იმის თვალს!

— მაგრე რო არ ეარამხადნა, მაშ
რითი გადაჰქიმავედ ი ორ „ატაჟიანს“
სასახლეს, ესლა რო შიგ ბატონივით
ცხოვრობს? მაშ არა და თავის ალა-
ლად მოგებულ ფულით გადაჰქიმა აი!

დათუა და იმისი ცოლი ნენე გე-
ბნენ ისაკას ლანძღვა-წყევლაში, რა-
დგანაც ისინი თითქმის დარწმუნებუ-
ლები იყვნენ, რომ ისაკას მეტი არა-
ვინ უტყვიანებდა! რასმე, თუმცა-
კი უწყების შენაარსი არ იცოდნენ.
— ადამიანო, აბა ერთი წაკითხე
ვისმე, მარტო ი ამოსავარდნელი და
ამოსაბუგველი მიჩივის თუ არა! უთ-
ხრა დათუამ ბოლოს და წამოღვა.

— რალა წავაკითხო ვისმე, ის იქ-
ნება და ის, აბა სხვას ვის რად უნ-
და ჩენი ცოდო! დარწმუნებით უპა-
სუხა ნენემ და წასასვლელად წამო-
ღვა.

შ. არაგვისპირელი

ვარშავა.
(შემდეგი იქნება)

გან რომ პური გამოლეულიყო, აქ იშო-
ვიდა კაცი ძველს პურს. ახლა ჯიშითაც
შემოაკლდა პური და ჩავარდა გაცი-
რებაში. ბაზარ ადგილებზედაც შოის
არის ეს სოფელი, რომ იქ მაინც გაჰყო-
ლოს რამე, ან იმუშაოს ღ თითო ორო-
ლა გროში აილოს სხვა-ღ სხვა მოვალე-
ობის გასატუმარებლად. ამას გარდა,
ჯიშით გაუქირდა კიდევ საქმე უტყე-
ობით. ტყე ბარემ დიდი ჰქონდა,
მგრამ ეს ტყე ახლა სანდომწოდ
შეირაცხა და უბილეთოდ იქილამ
სარგებლობა არ შეუძლიან ჯიშითელს.
გაქრებისაგან ხომ აკლებულია ეს
სოფელი. მთელს უკანა მხარეში,
სადაც ოცამდე სოფელი მოითვლება,
ერთი სკოლა არსად არ არის. მერე
ჯიშითი საქმად დიდი სოფელია და,
თუ სადირექტო არა, სამრევლო
სკოლა მაინც უნდა გაიმართოს რო-
გორმე.

* 30 მაისს ტფილისის ქალაქის
არჩევანებზედ კენჭს უყრიან 175
კანდიდატს; მაგრამ როგორც გაზეთს
„H. O.“-ს შეუტყვიან, 10—12 კაცს
უარს უთქვამს კანდიდატობაზედ.

* გაზეთ „H. O.“ იუწყება,
რომ ვ. გუნია ამზადებს ახალს ვო-
ლდეისს, რომელსაც სახელად ეწო-
დება „კენჭის ყრა.“

* 27 მაისს პოლიციელმა პიშიკოვმა
მიიყვანა პოლიციაში ორი ბავშვი. პოლიცი-
ელს ეს ბავშვები ლაბორატორიის ქუჩაზე
ებოვნა ღობის უკან მაგდებულნი. ბავშვები
ორის კვირის დაბადებულნი უნდა იყვნენ
და გაიზნავენ საბებიო ინსტიტუტში.

* 28 მაისს ახალ არსენალის ქუჩაზე
უცრად გარდაიცვალა სოფ. ველისციხის
მცხოვრებელი ზაქარ ლახარეს ძე ბუარატინი

* ამ თვის 27 უცრადვე გარდაიცვალა
ბაგრატიონის ქუჩაზე ვრუგინის მცხოვრებელი
52 წლის გეუჩუკ არუთინოვი.

დაბაღ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

დ. ცხინვალის (გორის მხარა),
24 მაისს. ჩვენი მხარე საუკეთესო
კუთხეა მთელს გორის მხარაში. თი-
თონ ცხინვალის ამ ცოტას ხანში
იმისთანა წარმატების გზას დაადა,
რომელსაც იქნება ზოგიერთი პატა-
რა მახრის ქალაქები-კი მოკლებუ-
ნი იყვნენ. ადგილობრივ მცხოვრებ-
თა მეცადინეობით, ცხინვალს დღითი
დღე ემატება თითო რამ, რაც-კი
საქირო არის იმის საკეთილდღეო არ-
სებისათვის. ექიმი, ბებია, მომრიგე-
ბელ-მოსამართლე, ბოქაული, ფოს-
ტა, ტელეგრაფი, აფთიაქი, საზოგა-
დო სამკითხველო, ყოველივე ეს არ-
სებობს დღეს ცხინვალში, მაგრამ ამ
ათიოდ-თუთხმეტის წლის წინად-კი
ყველას მოკლებული იყო, და არც
ერთი ნაკლებივანება, იქნება, ისე არ
იყო საგრძნობელი მკვიდრთა კეთილ-
დღეობისათვის, როგორც უქიმო-
ბა, — უწამლობა. ერთი და მეორეც
მოიპოვებოდა მხოლოდ გორში და
ისე ძვირათ ჯდებოდა, რომ უმრავ-
ლესობისათვის ყოველად შეუძლებ-
ლი იყო მიემართა მათთვის შეუძლებ-
ლობით. ავადმყოფნი ღვთის ანაბარად
იყვნენ, მეტადრე ახლო-მახლო სოფლ-
ებში; ღ თუ მათ შორის ვინმე გაუგებ-
ლობით მიჰპართამდა მატყუარა მკითხ-
ვებს, უკანასკნელ სარჩო-საბადებელ-

საც სტოვებდა ღ ხშირად სიციოხლე-
საც ესალმებოდა უბრალო რამ ავად-
მყოფობისა გამო, რომლისთვისაც,
იქნება, თავის დროზედ რომ მესწ-
როთ, ეშველნა ერთს კოვსს ზეთს,
ქინაქინას, ანუ სხვა რამე ასეთსავე
სადა წამალს.

აი ამისთანა უქიმოზასა და უწამ-
ლობაში გაუჩნდა ჩვენს კუთხეს, ავ-
რედვე საფლავანდიშვილოს, დიდის
და პატ რა ლიახევის ხეობას, — ერთი
ქრისტიანი ადამიანი, შეიარაღებულა
საკმაო ცოდნით და წამლებითაც;
ფერშალი ბ-ნი ვასილ გაბრიელის ძე
ძუწოვი (კავკაველი ოსთაგანია). ამ
თუთხმეტის წლის განმავლობაში ძუ-
წოვი იყო თითქმის ერთად ერთი
„სახსას ქაჩა“ და უანგარო შრო-
მით, ხალხთან თავზიანის ქცე-
ვით, ავადმყოფებისათვის დრო-
ზედ და დაუზარებლივ შემწეო-
ბის მიცემით დამსახურა იმისთანა
ნდობა და სიყვარული, რომელიც
ხშირად არც კი რგებიათ წილად დიდ
ხარისხოვან ექიმებს და სხვა საზო-
გადო მოღვაწეებს. ეტყობა, ბ-ნს
ძუწოვის ცოდნა-გამოცდილებასთან
ჰქონია ადამიანის მოსიყვარულე გუ-
ლიც, რაიცა უფრო იშვიათია ამ
ჩვენს საუკუნეში. ამ ნაირი მოღვა-
წეობით ძუწოვი შეიქმნა ყველასათ-
ვის თითქმის შინაურ ექიმად და ამ
ექიმობაში ვიზიტის ფულის მიღების
მაგიერად, ხშირად დაუტოვებია ღა-
რობ ავადმყოფების ოჯახში თავი-
სი უკანასკნელი გროშებიც და
ბევრს ავადმყოფსაც სწორედ რომ
მოსწრება-ექიმად გასჩენია. თუმ-
ცა ძუწოვის მოღვაწეობა შეეხე-
ბა მთელს ცხინვალის საბოქაუ-
ლოს, რომელიც სივრცით არ ჩამოუვარ-
დებია ზოგიერთს მახრებს ტფილის-ს
გუბერნიისას, მაგრამ იგი უფრო
დაახლოვებული იყო ცხინვალელებზედ
და ბინადრობაც იქვე ჰქონდა. ამიტო-
მაც ცხინვალის საზოგადოებამ და
ახლო მახლო სოფლების თავად-ახნა-
ურობამ მოინდომა ბ-ნ. ძუწოვი-
სათვის გადაეხანა სამაგიერო, და
მით წაეხალისებინა შემდეგისათვის
უფრო ნაყოფიერსა და თავ-დაღე
ბულ საშრომლად.

24 ამ მაისს დ. ცხინვალში
ბ-ნ. ძუწოვის იმისმა პატივის მცემლებმა
გაუმართეს საპატიო ნაღიმი, რომელ-
ზედაც დაეწერნ ასიოდე ქალი თუ
კაცა, ყველა წოდებისა და რჯულისა,
შემოსწრებულ საპატიო სტუმრებს
გარდა. ნაღიმს თითქო ხელს უწყობდა
თვით ბუნებაც: შეგნიერი მისის დღე,
ახლად გაფორმებული და გამოწკნებული
ვენახი, სადაც იყო ნაღიმი, გვერდზედ
დიდი ლიახევი—თითქოს ეცილებოდენ
ხალს ამ დღესასწაულში; ყველაფერ-
მა ისე მშვენიერად ჩაიარა, როგორც
შეჰფერის იმ მშვენიერს გარემოებას,
რომელმაც გამოიწვია პატივისცემა
ბ-ნის ძუწოვისა. სადილზედ ამ
„ტანჯულთა და სნეულთა მეგო-
ბარს“ მიართვეს სახსოვრად ძვირ-
ფასი ოქროს სათი ძვირფასისავე
ოქროს ძეწკით. წარმოითქვა რამდენ-
ნიმე, იქნება, დაუღაბებელი, მაგრამ
გრძნობით სავსე სიტყვა, მიმართუ-
ლი ბ-ნ ძუწოვისადმი. აღვლევ-
ბულმა „ხალხის ექიმმა“ მოწიწებით
და თავდაბლობით გამოუცხადა დამ-
სწრეთ მადლობა და სთქვა, რომ
სრულებითაც ღირსი არა ვარ ანა-
ირის პატივის ცემისა, და თუ რაიმე
კეთილი დამითესია ხალხშიო, დღე-
ვანდელ დღეს ერთი ათასად მომე-

გო და ისე დავალებული ვარ ამით,
რომ მთელი ჩემი დანარჩენი სიცი-
ცხლევ ამ ვალის გადახდას რომ
მოვანდომო, ვერც-კი გადავიხდომი.
ცხინვალელი.

კათალიკოზნი საქართველოს მაკლასიისა

(488—1811 წ.) *

აბრაამ (1279—1300 წ.). ესე აბ-
რაამ და მღვდელი მოსე თან ახლ-
დნენ 1289 წ. დიმიტრი თავდად-
ებულს მონგოლებთან, არღუნ ყენის
ბრძანებით წამებულს; მისი გვაში
ტფილისელ მეთევზე ვაჭრებს გამო-
აბარებინეს, ქილობში შეხვეული, და
მცხეთას დაფლეს. ამანვე აბრაამ გა-
დაარჩინა სიკვდილს ძე დიმიტრისა
დავით VI და კათალიკოზნი აბრაამ
კეთილად ჰმართებდა საქმეთა (საქე-
თა) კათალიკე ეკკლესიისათა, რამე-
თუ იყო კაცი ესე მართლ-მოქმედი
კეთილთა საქმეთა, და საუბრეთა სა-
მეფოთა გამგე კეთილი“ (ქ.ცხ.
420 გ.). ასე ავიწვიეს მემტაიანე აბ-
რაამის გამგეობასა (იხ. მშვენიერი
ცნობანი ქ.ცხ. 418—424 გვ. და
ვახუშტ. ისტ. 251—259 გვ.). აბრა-
ამის მეცადინეობით მონგოლებმა და-
უბრუნეს დავითს VI ტფილისი.

მეთიმი (1301—1335 წ.). ეს იყო
ძმის წული ბასილი ათონელისა. ამან
მიიღო მონაწილეობა „ძველის დება“-ს
შედგენაში, ეპისკოპოსთა და ერის-
თავთა თანა (იხ. ვახ. ისტ. 279 გვ.
და ქ.ცხ. 449 გვ.).

ბასილი (1336—1354 წ.). ესე იყო
დიდი პატრიკის ვაჩეს ძე (ყინაველი-
სა?). რა კი მაჰმადიანთ ძლიერმა მთა-
ვრობამ ფენი მკვიდრად მოიკიდა სა-
ქართველოში, იწყეს მუქარა ქრისტი-
ანობის აღმოფხვრისათვის; ჰქმნა მეფე
გიორგი V კრება განსამტკიცებლად
ქრისტიანობისა 1344 წ. „განახლე-
ბისათვის საეკლესიოთა წესთა, გან-
მართვად ღ დადგენად მოწესეთა წესთა
ზედა თვისთა და უწესთა განკვე-
თად“ (ქ.ცხ. 450 გვ.). ამა ბასილს
გამოუცხადა სრული მორჩილება სამ-
ცხე-საათაბაგოს ეპისკოპოსთაგან კუ-
მურდოს მთ. ეპისკოპოსმა ზოსიმემ,
რა-კი თვით ყვარყვარე ათაბაგი
(1335—1361 წ., სარგისის ძე) ემო-
რჩილება საქართველოს მეფეს და
მცხეთის კათალიკოზს. ამა თვით წე-
რილნი: ა) „მოგახსენეთ ჩვენ პატ-
რონმან ათაბაგმან ცათა მობაძავსა კა-
თოლიკე, მცხეთისა საყდარსა და მას
შინა დამკვიდრებულსა ქართლისა კა-
თალიკოზსა ბასილის და კათალიკე
მცხეთის საყდრის შვილთა მას ჟამსა,
ოღეს სჯულის საქმეზედ კარზედ მო-
გადევით (1344 წ. კრების დროს)
და ჩვენ ამას დაგპირდით, იპრიანოს
ღმერთმან და ჩვენი საპატრონო მა-
მული ჩვენვე დავიჭიროთ, როგორა-
თაც ძველითგან და პაპისა და მანი-
სა ჩვენისა ჟამიგან მცხეთის საყდრის
მამული ყოფილიყვნენ და ეპისკო-
პოსნი და მაწყვერელი თქვენგან სა-
კურთხელი ყოფილა და სხვანი სამ-
ცხის ეპისკოპოსნი, ყოველივე ისრე
თქვენნი სამწყსონი იყვნენ და ისრე
დავამორჩილეთ და საღმრთოთა და
სულიერითა საქმითა თქვენისა ბრძ-
ნებისა, მორჩილნი ვიყვენთ. ამისა
გათავებისა თავსმდებად ღმერთი და
სვეტი ღვთივ აღმართებული და ყო-

ლად წზიდა აწყვერისა ღვთის შმო-
ბელი მოგვიხსენებია და რაცა საათა-
ბაგოშია მცხეთის საყდრისა მამულ-
ნი იყვნენ, არც ისი დავიჭიროთ და
მოგანებოთ“. ბ) „ესე წიგნი გვად-
რეთ და მოგახსენეთ ყოვლისა სა-
ქე-თველოსა პატრიკა-კათალიკოზსა
ბასილის ჩვენ კუმურდოვლ მთავარ
ეპისკოპოსმან ზოსიმე (1340—1369)
მას ჟამსა, ოდეს კუმურდოვლად
ხელნი დამხენ და თქვენ მიერ კურ-
თხევა მივიღე, ასრე და ამა წესითა,
პატრონისა ათაბაგის (სარგის ბექას ძე
1306—1334 წ.) უზნოსა (?) საქმი-
თა თქვენნი და თქვენისა საყდრისა
გაუყრელნი და ერთგულნი ვიყვენთ,
საღმრთოთა და სულიერითა საქ-
მითა რაც მცხეთის საყდრისა
წლითი წლად სამსახური გემართებს,
როგორც სხვათ სამცხის ეპისკოპოზთა
რაცოდენ გვედვას, არც ჩვენ დაგა-
კლოთ“. ერთის მხრივ მცხეთის კა-
თალიკოზნი მცდელობს სამცხე საა-
თაბაგოს საზღვდელოების მორჩილე-
ბასა და საქართველოს სამეფოსთან
გაერთოვლებას; მეორე მხრივ ანტი-
ოქიის პატრიარქნი, ჯერ ბერძენთა და
მერე ოსმალთა მომხეობით, მცდელო-
ბენ სამცხე საათაბაგოს სამღვდელოე-
ბის დამორჩილებსა. ამა ბრძოლის პირ-
დალი შედვეი იყო ვიზანტიის ღა-
მცხე-საათაბაგოს დამორჩილება ოს-
მალთაგან. ვიდრე ვიზანტიას აფრე-
ბული ჰყვანდა ძლიერი სამცხე-საათა-
ბაგოს ერი, ცოცხალი იყო; რაკი
უგუნური პოლიტიკით დაასუსტა იგი
ერი და თვით ვერ მოუარა, როგორც
თვით ვიზანტია (1453 წ.), ისე
სამცხე საათაბაგო (1600 წ.) შეი-
ქმნენ მსხვერპლნი ოსმალთა მძლა-
ვრებისა (იხ. ვახ. ისტ. 286 და
287 გვ.). ვგონებ ამა ბასილმა
შეჰკრიბა ერთად მანბნეულნი სა-
გალობელნი შიო მღვიმელისა და
ხელ ახლად განაქარგნა, ერთად
„სასწაულთათვის მოთხრობათათიან“
(იხილე საქართ. სამოთ. 312, 353
გვ. და opis. Шюмгв. пует. 17 გვ.
იოსისელ).

დავრწმუნდი მაშინ, ჩემი სატრფო
ისე ძლიერად გაუტაცნია ამ ახირე-
ბულს და უცნაურს სსრგნოს, რომ
არასოდეს ატარებდას ჩვენს
სთქვა ერთხელ.

აველ ალპის მაღალ მთისაკენ.
აქაც ზაფხული გამეფებულა. მზე კა-
შკაშებდა და თოვლის ნაფერთალს
რა მოიყვანდა? თავდადებული სატ-
რფოსთვის ვაი-ვავლახით აველ მთის
წვერზედ, მაგრამ დახედეთ ჩემს მუხ-
თალს ბედსა: თვით მთის წვერზედაც
თოვლი არ მოდის!..

რაღა თქმა უნდა, რომ ალპის
მთა სულ თოვლით იყო მთლად შე-
მოსილი, მაგრამ სატრფომ, თოვლი-
კი არა, ნაფერთალი შემომიკვეთა.

ცხრა დღე და დამე უსმელ-უტყე-
ლი ველოდებოდი თოვლის მოსე-
ლასა... ოჰ, ნეტარება! მეთავე დღე-
ზედ მოვიდა თოვლი. მსწრაფლ ამო-
ვიჩქნე ყინულის გული, ის ნაფე-
რფლები შიგ მოვავროვე და წა-
ველ სატრფოსთან. მადლობა ღმერთ-
სა, გზაში არ დადნა.

— ჩემო სიციცხლევ, ავასრულე
შენი ბრძანება.
— ამას რას ვხედავ? რა არის ესა?
— თოვლის ნაფერფლები.
— დიად, მეც ვედავ, ნაფერ-
ფლებია სწორედ თოვლისა. მაგრამ
თეთრი რად არის?
— თეთრი რად არის?!
— ახ, ღმერთო ჩემო, როგორ ვერ
მიხვდით, თეთრი-კი არა, მე ალის
ფერი ნაფერფლები შემოგვიკვეთე.

უცხოეთი

ბელგია. 22 მაისს ბრიუსელში
მოხდა საერთაშორისო კონგრესი მა-
დნების მუშებისა. ავსტრის დღე-
გატმა ზინგერმა სთქვა, ამ კონგრე-
სისაგან ვერასფერს მოველი საკეთი-
ლოსაო. შემდეგ ზინგერმა ილაპარა-
კა შესახებ იმისა, რომ გაქირვებაში
არიან ჩავარდნილნი ბოგემიის მუშე-
ბი. დასამტკიცებლად ბოგემიის მუ-
შების საშინელ გაქირვებისა და ხელ-
მოკლეობისა მოგახსენებთ, რომ ჩვენ
მუშებმა ჩემ მეტის გამოგზავნა ვერ
მოახერხეს. გთხოვთ აქარდეთ თქვენ-
ის გარდაწყვეტილებით. ჩვენ არ
შეგვიძლიან მუშათა რეფორმებს ის-
ტიდხანს ველოდდეთ, როგორც ინგე-
ლისელი მუშები. თუ რომ მართ-
ლა სრულიად შეუძლებელია დღე-
ში 6 საათის მუშაობის დაწესება,
სხვა რამე მაინც ვეცადეთ, რომ
ჩვენი მდგომარეობა ცოტათი მაინც
გაუმჯობესდესო. ამ სიტყვის შემდეგ
ილაპარაკა კოლეგ ტმა, შარლუსის
მუშამ. კოლეგტს სრული იმედი
აქვს, თომ ჩვენს გულის წადილს
მაღე მივალწვეთო. დარწმუნებული
ვარ, ნორტუმბელანდია მუშები და-
გვემარტებინაო. კონგრესმა დააარსა
სამუდამო კომიტეტი ბელგიისა, სა-
ფრანგეთისა, ინგლისისა, ავსტრიისა
დი გერმანიის მუშათა წარმომადგენ-
ლებისაგან. შემდეგი კონგრესი გერ-
მანიაში შეიკრიბება.

ამერიკა. 25 ივნისს ჩიკაგოში,
ვალდების სასაფლაოზედ აკურთხე-
ბენ ძველს ხუთის ანარქისტისას, რო-
მელიც სიკვდილით დასაჯეს ამ ხუ-
თის წლის წინად. ძველი წარმოად-
გენს ქალს; ერთი ხელი გულზედა
ქვს მიკრული, მეორე ხელში დავ

* იხ. ივერია, № 109.

ნის გვირგვინი უქრავს, გვირგვინის ქვეშა წევს მკვიდარი კაცი მუშის ტონისამოსით, გარშემო ბზა მოფენილი.

რეკლამა გადახვდა თურმე. რამდენსამე დღის განმავლობაში მუშებმა იმატეს ბრანწის სხვა-და-სხვა ნაოუკულობა, ხოლო რეკლამით გამდიდრდა. იმატეს აგრეთვე ბეჭედი, ჭკუჭკლა კარიბიისა და შიგნის ხელკანებისა. ვადა ვადა-შტეანა ამოკანებს, რომ აქ ბეჭის მკარფასს ნაშის ამატეს არსებულადიას-თვას.

წერილი ამაგი

რკინის კაცი.

რას არ მოაკონებს ეს ამერიკელები! ეს ფინანსიზაცია, ეს ტელეგრაფიზაცია, ეს ელექტროგრაფიზაცია და სხვა ამ ვარა მანქანები რამდენი მოჰყოლებათ. ეს ჯერ კიდევ ამერიკელს რკინის კაცი გაუგებოდა! სწორედ ეს-ღა ავლდათ! რკინის კაცის გამკეთებელი ფორმე მუშია, განადის მესოკობა. ჩამომავლობით ინგლისელად არის, მოტლანდიელი, ირლანდიელი და ჯორჯიელი. სწორედ ამის ფორმის ჩამომავლობით თუ აის-სებს ეს ამაგი.

დაი, მუშის მიერ გვერდობა რკინის კაცი შედარებით დასვენებას და ერთადე სიკანასკნელს. ეს უსწავლა I საფენის სიმადლისა და დიპტომადეობით, რომ მიერეშულ ქუჩაში შეკედეთ სადე მარტას.

რის გამოსადეგა ეს რკინის კაცი? კერძობით ეტლში ამატენ და ტანისა სექმისთვის. საუბედროდ რკინის კაცი ბრძა და ამატომ სექმისა გზის სხვა ამწავლას. მაგრამ ვერ სომ ესტად დაბადა. შემდეგ უმატლას ენას აიღვამს და გრებულად სიტყვასც წარმოსთქვამს. იქნება თავმადმარედან-გე ბიბიან სოდე კინ ივის?

ბეჭობა იქით იუას. მუშის მიერ გვერდობა რკინის კაცი მართლად რომ საუბედროდ მანქანა. ეს კაცი კერძობით ამოკანდა ამ განსხვავებით, რომ თვლებზე-ღი არ მაგარაჯს, ფესით დადას, მუშეში დეშული აქვს გამართული. გუდაში წავლა უდას, ყელში ბუ-სათა, ქუდადგან ბოლი ამოდას, ვინამ სიკანასკნელად და ამ სიკანასკნელად გემოდას მართლად. წელ ქვეთ გამართული აქვს მანქანა, რომელიც ფეხებს ამომარეკებს, მარტამან მანქანა, ხელებს მომარბობსათვის. ისე ჩანებულად დადას, როგორც ძლიერ დონეური და ჯან-საღი კაცი.

ეს კაცი ესტა ნაუ-იარეშა მრძანდება. ეტლში ამატენ და სამუშეო მარტას ამატენებენ. ცოტა ხანს იქით იქნება-ღელები გაუგებთან ამერიკელებს ძლიერ მარტას თურმე ეს რკინის ძლიერი, რომელსაც ავლიად შეუალან საათში 8-8 ვადაშტეანა გაიაროს და არ და-დადას. მუშის-განხრანსა აქვს, ეს თავის რკინის შედგილი ხაგვას გაგზავ-ნის ფესით. ამოაბენ, დოღმა რომ გვერდობით, ვერაინ ავობებს ფესით სა-რეშობა.

ვალ ვადშტეანა ამ ცოტა ხანში სხვებშითა გაგზავნის საარეშობობა საოკადობას. ვადშტეანა უნდა ამო-კვას უწინდელი კვლევის გერისა. ეს კვლევისა, როგორც ასტორაა გემოდას, ქლაქ რკინის და მკანის შუა მდე-ბეჭობდა. გვერდობა იქვეყნებს, რომ ვადშტეანა 200 მუშით სთხრის და კეებს ამ კვლევისა საბეჭობას და მკითხვეთ უმატენა ვადე. ეს კვლევისა ბეჭობა კეთებუანა და, ასტორაის ვად-შტეანით, 423 წელს ქა. დაბადებულად

დეპეშა

28 მაისი

(საკუთარის კორესპონდენტისაგან)

მუთიანი. ვიდრე კენეს უყრიდ-ნენ კ. ნ. ჩიკვიძეს, ქუთაისის სათა-ვად-ახნაურა ბანკის კრებულად დი-და უწყობა ატყდა, მზავისი იმისი, რომელიც 1891 წლის ოქტომბერს მოხდა. ჩიკვიძის მომხრენი თხოუ-ლობდნენ, ეხლად კენეს ყრა უნდა იყოს, დაუყვნებლივია. მოწინა-დევნი ამბობდნენ, რადგან თავის დროზე არ მივიღეთ ცნობა იმისი, თუ რა დღეს იყა დანიშ-ნული კრება; აგრედვე რადგან რუმუნების ქალადები, კრებაში წა-რმოღვნილი, სიმართლით არ არის შედგენილი, ვთხოვლობთ: კენეს ყრაში მონაწილეობის მიღების ნება მიეცით ახლად მოსულ წევრთაც და მიიღეთ ახალი ქალადები რუმუნე-ბისაო. კრება დათხოვნილი იქნა ვი-ცე-გუბერნატორის განკარგულებით.

დეპეშა

27 მაისი.

მოსკოვი. ჩულოვეის მონასტრი-დამ სარგებლიან ქალადების ვარ-და, მოიბარეს 24 ნიკით: მიტრერი, პანამიბი, კვერთხნი, და ჯერბი 50,000 მანათისა. მობარულ ფული-დამ 1,114,000 ეკუთვნოდა სასუ-ლიერო წოდების ღრიბთა სამხრუ-ველოს, 63,000 წმ. ნიკოლოზის ძმობას. ქალადის ფული 5,000 მანათამდე და სარგებლიანი ქალად-ები შენახული იყა საღაროში, თურქეთი შემოგვეტილი ხის ყუთში. იქვე იყა ცეცხლ-მოუკარებელი შეა-ფი, რომელშიაც იყა მონასტრის ფული, ქურდებმა ვერ გასტეხეს. ფული მოუბარაეთ. როგორც ჰფი-კრობენ 14-18 მაისს.

ნიკეთები უკვე იზონეს.

ლონდონი. თეირანიდამ იწერე-ბი.ნ დეპეშით, რომ სპარსეთის მთა-ვრობამ მისცა პოლიაკოს 90 წლის ვადით კონცესია გზატყულის გა-საკეთებლად კახინისა, რეშტა და ენხელს შორის იმ უფლებით, რომ გზის აქეთ-იქით მხარეს პოლიაკოს ნება ექმნება მამულების შემუშავე-ბასაცა.

პეტი. ვენგრის დელეგაციის კო-მისიამ მოამბ-და მოხსენება დელეგა-ციების საერთო კრებისათვის. მოხ-სენებაში მოყვანილია სიტყვები გრაფ კალნოვისა რუსეთის შესახებ: ვენგ-რის დელეგაცია მუდამ იმ აზრისა იყა, რომ ავსტრი-ვენგრის მებო-ბრობა სხვა სახელმწიფოებთან უარ-

ყოფა არ არის იმისი, რომ ჩვენ არ გვინდოდეს რუსეთთან კეთილი მე-ზობლობა გვექნდეს. ამ კეთილ მე-ზობლობას არც აღმოსავლეთის ქვე-ყნების საქმეები დაუშლის; ამ საქმე-თა შესახებ, სწორია მოხსენებაში, ავსტრი-ვენგრის სურვილი მხოლოდ ის არის, რომ სხვა-და-სხვა მორიგებასა და ხელ-შეკრულობაზე დამყარებუ-ლი დამოუკიდებლობა იმ ტომთა, რომელნიც სცხოვრობენ აღმოსა-ვლეთის სახელმწიფოებში პირველყო-ლი იყოს და იმათ ნება ჰქონდეთ თავიანთ კეთილ-დღეობისა და წარ-მატებისთვის იზრუნონ თავიანთ სურ-ვილისამებრ.

გალიცასა და ბუკოვინაში დიდი წყალდიდობაა და თანდათან უფრო საშიშარი ხდება. ვინცში 30 სახ-ლი დაანგრა. ბევრს კიდევ უბირობს დანგრევას. საშინელი გაქირვებაა. რკინის გზებზე შესწყდა მატარებლებ-ბის მისვლა-მოსვლა.

მაზინგტონი. გუზინ იქნა გამო-ცხადებული ხელ-შეკრულობა რუ-სეთთან დამნაშავეთა ერთმანეთისა-თვის მიცემის შესახებ. ეს ხელ-შეკ-რულობა ძალაში შევა 12/2, ივნისი-დამ.

28 მაისი

პატივგუშაბი. განათლების მინის-ტრის მოხსენებაზედ სამეცნიერო აკა-დემიის ვიცე-პრეზიდენტის გროტის გარდაცვალების გამო ხელმწიფე იმ-პერატორმა იწება და დასწერა: „ძრიელ მეწყინა ი. კ. გროტის გარდაცვალება, მე მას 35 წელიწადი ვიცნობდი და პატივსაცემადი“.

განცხადება

„სიჭაბუკის ცოლი“

ფრიად კარგი და გამოსაყენებელი წიგნია იმათთვის, ვინც დასწველებული და დაუადებელი ონანიზმითა და თავ-აშვებულის ცხოვრებით. **თხზ. დ.—რის ლორანისა.** რუსულად გამოცემული დ— გ—დას მიერ. ფასი ერთი მანათი. ამ სასარგებლო წიგნში ბერი სა-შუადლება დასწველებული ზემოსე-ნეული მანკის შედეგის ასაცილებლად და დასწველებულის დანისა და ღო-ნის დონეზედ დასაყენებლად. წიგნი ნება-დართულია მოსკოვის საცენზურო კომიტეტის მიერ. საწყობი იმყოფება ოტტო ასპერ-გერთან ლეიპციგს Otto Asperger Leipzig (საქსონიას). უცხო-ქვეყნელი წიგნის ვაგზავნის ფასს იხილან.

ПЕРСИДСКАЯ СИРЕНЬ НАСТОЯЩИЕ ДУХИ САМОГО ВЫСОКАГО СОРТА БРОНАРЬ №1

პირველი კერძო სამკურნალო ეროვნული

ექიმის ნავასარ დეანულის მიერ

(კუკიაში, ვარანკოვის ძეგლის პირდაპირ).
ავადყოფთ იღებენ და სინჯავენ ექიმნი ყოველ-დღე, კვირა დღეებს გარდა.
დილაობით იღებენ:

- ბ. ა. ნავასარდაანა, 11-12 საათამდის იმათ, ვისაც სჭირს სნეულე-ბანი: გარეგანი (ხირურგიული), კბილებისა, ვენერიული და ათაშანგი (სი-ლიისი).
- ე. მ. ჩიქიანა, 9-10 საათამდის, სნეულე-ბანი: თვალის და ნერვებ-ბისა—ტანში ტკივილებსა.
- დ. გ. რუდეკუსკა, 10-11 საათამდის, სნეულე-ბანი: შინაგანი, ბა-ვშებრისა და დედათა სქესისა.
- ა. ჭ. შარტასკეა, 11 1/2-12 1/2 საათამდის, სნეულე-ბანი: ყურის, ყელის და ცხვირისა.
- მ. ზ. ქანასკეა, 12 1/2-1 საათამდის, სნეულე-ბანი: საბებო და დე-დათ სქესისა.
- ს. შ. კარაქტანცა, 1-1 1/2 საათამდის, სნეულე-ბანი: შინაგანი და ბავშვებისა.

- სადამოაბით მიიღებენ:
- ს. მ. ფუგინკა, 5-6 საათამდის, სნეულე-ბანი: ბავშვებისა და ში-ნაგანი.
 - ა. ვ. ჩეპურკაცკა, 5-6 საათამდის, სნეულე-ბანი: თვალის და გულ-მკერდისა; ხიმიურად და მიკროსკოპიულად განსჯავს ნახველს (ხორსს) და შარდს.
 - ს. ა. გადამსკა, 6-7 საათამდის, სნეულე-ბანი: ათაშანგი (სიფილი-სი), ხორცის კანის და გარეგანი (ხირურგიული).
 - ბ. ა. ნავასარდაანა, 7-7 1/2 საათამდის.
 - ე. ი. ფრანკაუსა, 7-7 1/2 საათამდის, სნეულე-ბანი: ყურის, ყელის, და ცხვირისა (ელექტრონით და ზეღვივთ წამლობა) ორშაბათობით, ოთხშა-ბათობით და პარასკეობით.
 - ჩრევა-დარიგების და რეცეფტის დაწერის ფასი ათა შაურია; ფასი ექიმთა კრების რჩევისათვის (კონსილიუმისათვის) და ოპერაციებისათვის—მორიგებით.

დირექტორი სამკურნალოასა, დოქტორი მედიცინის ნავასარდაანა.

VERITABLE BÉNÉDICTINE
(სამდეგალი დეკორა ბენედიქტნი)
Fécamp-ის საბატონი (საფრანგეთში)
საუცხოო, ადამიანის მომლოინერებელი, საქმლის მონე-ლების ხელ-შემწყობი და მადის აღმძვრელი.
შუკლავს ზედასეგეტეს დეკორათა შორის
VÉRITABLE LIQUEUR BÉNÉDICTINE
Marques déposées en France et à l'Étranger
Alegrand aîné
ყოველთვის მოითხოვეთ, რომ ოთხ-კუთხე იარლიკი ჰქონდეს დაკრული ბოთლს ქვემოდას, უფროსის დირექტორის მიერ ხელ-მოწერილი.

„ნაპის პაპრიკები“
„მაუსკ“ დუხები ახალი ამბავი „მაუსკ“ საბ. ლდეკ.
სატენციკო და სასიძიო ლაბორატორიისა.
„პაპრიკ ნაპის“ ვასაკეთებელს იარალს მრავალი კარგი ღირსება აქვს და დამზადებულია ქ. ჩიკაგოს გამოფენისათვის.
საწყობები: С.-ПЕТЕРБУРГЪ, площадь Александринскаго театра, 9.
Москва, Никольская, д. Шереметьева.
Варшава, Новый Светъ, 37, და საუკეთესო რუსეთის მაღაზიებში
(50-7)

საერთიერთო დაზღვევის საზოგადოება ჭირნახულისა სეცევი-საგან

საზოგადოების მმართველობა პატივისცემით აუწყებს მშენახემი-ა, ხეხილიანის ბაღაზისა, თამბაქოსა, სვიისა, და ბამბის ნათესობის პატრონთ, რომ საზოგადოებასთან არსდება ცალ-კე განყოფილება ყოველ შემოსენებულის სეცევისაგან დაზღვევისათვის. ვისაც სურს ჩაეწეროს საზოგადოების წევრად, რათა აღნიშნულ ქონების, დაზღვევის ნება ჰქონდეს სეცევისაგან უნდა მიზმართოს საზოგადოების სააგენტოს, რომელიც იმყოფება მშ-ლიამინოვის ქუჩაზედ, ყუთანისეულ სანოტარიუსო კანტორის ზემოდ-ლია დილის 9-დამ ნაშუადღევს 2 საათამდე.
(50-35)
წარმომადგენელი ვაგასიასათვის: დ. ქ. თეიკაი